

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

WR-I.431.17.2024.JK

**Pani
Edyta Marchelska-Groszfeld
Starosta Zambrowski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 224) w dniach 4 - 6 listopada 2024 r. pracownicy Wydziału Rolnictwa i Środowiska Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego:

- 1) Jakub Julian Kozłowski – starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu kontrolnego, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli z dnia 30 października 2024 r.; nr 29/2024, znak: WR-I.431.17.2024.JK, wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Rolnictwa i Środowiska,
- 2) Tomasz Pilczuk – starszy inspektor wojewódzki - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli z dnia 30 października 2024 r., nr 30/2024, znak: WR-I.431.17.2024.JK, wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Rolnictwa i Środowiska,

przeprowadzili kontrolę w Starostwie Powiatowym w Zambrowie.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą:

„Realizacja przez powiaty zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 82 z późn. zm.) - dalej jako ustawy, za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli”.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie ocenia się pozytywnie z uchybieniem.

W związku z powyższym wykonywanie zadań wynikających z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie:

- weryfikacji kompletności wniosków oraz załączników do wniosków o wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, zachowania właściwości miejscowej i rzeczowej organu, kompletności akt w sprawach wyłączenia gruntu z produkcji rolnej, prawidłowości naliczania

należności i opłat rocznych oraz zwalniania z obowiązku ich uiszczenia, realizacji obowiązku zasięgnięcia opinii właściwych organów - ocenia się pozytywnie,

- realizację zadań z zakresu rekultywacji gruntów - ocenia się pozytywnie,

- formę załatwiania spraw w przedmiocie wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, co do których nie mają zastosowania przepisy art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych - ocenia się pozytywnie z uchybieniem.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienie:

W sprawach znak: GK.6124.27.2023, GK.6124.30.2023 i GK.6124.19.2024 organ rozpatrzył wniosek strony o wyłączenie gruntów z produkcji rolnej w sposób, którego nie przewiduje Kodeks postępowania administracyjnego.

W przypadku powyższych spraw wnioski inicjujące postępowanie dotyczyły gruntów, w stosunku do których nie istniał obowiązek uzyskania zezwolenia na wyłączenie z produkcji rolnej w formie decyzji administracyjnej. Jak wynika z akt przedmiotowych spraw grunty objęte wnioskami o wyłączenie z produkcji rolnej został wytworzony z gleb pochodzenia mineralnego i sklasyfikowany jako RVI. Natomiast w przypadku trzeciej ze spraw wniosek o wyłączenie dotyczył zabudowy zagrodowej. W obu powyższych przypadkach postępowanie zakończono informując wnioskodawcę o tym fakcie pismem.

W tym miejscu należy wskazać, że Kodeks postępowania administracyjnego określa zamknięty katalog sposobów zakończenia postępowania. Ogólną zasadą jest zakończenie postępowania decyzją merytoryczną. Natomiast w przypadkach, gdy organ w toku postępowania stwierdzi jego bezprzedmiotowość - winien je umorzyć na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. w drodze stosownej decyzji. Z kolei, w sytuacjach, gdy brak możliwości prowadzenia postępowania wynika z samego podania, np. gdy klasa gruntu powoduje, że brak jest możliwości wydania decyzji o jego wyłączeniu z produkcji rolnej, właściwym trybem postępowania jest wydanie, na podstawie art. 61a k.p.a., postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania. Należy przy tym podkreślić, że obowiązujące w tym zakresie przepisy nie dają podstaw do zakończenia postępowania administracyjnego w formie pisma informującego o braku konieczności wydania decyzji lub poprzez adnotację na wniosku.

Podsumowując tę część wystąpienia pokontrolnego stwierdza się, iż uchybienie dotyczące formy rozpatrzenia wniosku o wyłączenie z produkcji rolnej gruntów, co do których nie istniał obowiązek uzyskania zezwolenia na takie wyłączenie, nie wywołało negatywnych skutków dla stron postępowania i jest to uchybienie, które należy zakwalifikować jako odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, niepowodujące istotnych następstw dla kontrolowanej działalności.

W toku kontroli ustalono ponadto, że Starosta Zambrowski:

1. nie prowadził postępowań dot. wydobywania torfu - art. 11 ust. 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
2. w toku prowadzonych postępowań nie nakładał obowiązku zdjęcia oraz wykorzystania na cele poprawy wartości użytkowej gruntów próchnicznej warstwy gleby,
3. nie prowadził postępowań na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych mających na celu zapobieganie erozji i ruchów masowych ziemi,
4. wyjaśnił, że na terenie powiatu nie występują tereny ograniczonego użytkowania istniejące wokół zakładów przemysłowych, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych i w związku z tym nie prowadził okresowych badań poziomu skażenia gleb i roślin,
5. oświadczył, że w kontrolowanym okresie nie były prowadzone żadne postępowania dotyczące rekultywacji na cele rolnicze gruntów położonych na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nieustalone osoby, w wyniku klęsk żywiołowych lub ruchów masowych ziemi - art. 20 ust. 2 i 2a ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
6. w zakresie rekultywacji gruntów prowadził łącznie 13 postępowań, które zostały zakończone wydaniem decyzji,
7. stosował przepisy regulujące kontrole stosowania przepisów ustawy przewidziane w rozdziale 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
8. w okresie od dnia 1 stycznia roku 2022 do organu wpłynęły łącznie 84 wnioski o wyłączenie gruntów z produkcji rolnej. W przypadku 46 wniosków postępowanie administracyjne zostało zakończone wydaniem decyzji o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej, zaś 14 spraw zakończyło się ustaleniem opłat i należności, o których mowa w art. 12 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W kontrolowanej jednostce opracowano wzór wniosku o wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, który jest udostępniony na stronie BIP urzędu oraz w Wydziale Geodezji, Kartografii i Katastru. Wzór ten określa wymagane załączniki oraz zawiera szczegółowe i wyczerpujące pouczenia i informacje dotyczące sposobu postępowania w sprawie wyłączenia gruntów z produkcji rolnej. Wszystkie poddane kontroli wnioski były kompletne i zawierały wymagane przez stosowany wzór formularza załączniki.

Skontrolowane decyzje dotyczące wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej zostały wydane z zachowaniem właściwości rzeczowej i miejscowej organu, określonej w art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz art. 21 § 1 k.p.a., a także podpisane przez osoby posiadające stosowne upoważnienie organu.

Decyzje zezwalające na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej dotyczyły gruntów określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych i zawierały elementy, o których mowa w art. 107 § 1 k.p.a., a ponadto w decyzjach prawidłowo ustalano:

- należności za wyłączenie gruntu z produkcji rolniczej oraz zwolnienie z ich zapłaty,
- opłatę roczną z tytułu użytkowania na cele nierolnicze gruntów wyłączonych z produkcji rolniczej,
- terminy uiszczenia należności i opłaty rocznej oraz pouczenie o momencie powstania obowiązku ich uiszczenia, którym jest moment faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji rolnej,
- pouczenie o skutkach nieterminowego wnoszenia opłat i konieczności uprzedzenia nabywcy o obowiązku uiszczania opłat rocznych w razie zbycia gruntów objętych decyzją.

Sprawozdania z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych za 2022 r. i 2023 r., tj. RRW-11 dotyczące wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji złóż torfów, a także sprawozdania RRW-12 dotyczące gromadzenia i wykorzystania m.in. środków z należności i opłat rocznych, zostały złożone na formularzach zgodnych z załącznikami do rozporządzenia w sprawie określania wzorów formularzy sprawozdawczych. Powyższe sprawozdania przekazano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku z zachowaniem terminów na ich złożenie.

Przedstawiając powyższe ustalenia wnoszę o podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonego uchybienia dotyczącego formy rozpatrywania wniosków o wyłączenie z produkcji rolnej gruntów, co do których nie istnieje obowiązek uzyskania decyzji zezwalającej na takie wyłączenie.

Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wniosku, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Informuję ponadto, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Wojciech Iwańczuk
Dyrektor Wydziału
Rolnictwa i Środowiska